

mellem to Administrationer, saaledes at Kirkerne sorterede under een Administration, Traktørstederne under en anden, og Kirkerne f. Eks. var komne ind under det ærede Medlems direkte Administration og Traktørstederne ind under en Indremissionsmands Administration, vilde Forholdet i dette Øjeblik være ganske det samme baade for Kirkernes og Traktørstedernes Vedkommende, som det nu er, ligegyldig altsaa enten det ærede Medlem administrerede Kirkerne og Indremissionsmanden Traktørstederne, eller begge Dele, som nu, administreres under Domænevæsenet, under Landbrugsministeriet. Ligeledes vil det kunne have Interesse, om vi fik at vide, om det ærede Medlem ønsker, at vi skulle lade Domænekirkerne passe sig selv og forfalde, og om han ønsker, at de Etablissementer, han sigter til, gratis skulle tilstaa til de Mennesker, der nu have dem og nu skulle svare en vis Afgift af dem. Det ærede Medlem har ikke rørt sig til Ændringsforslag i saa Henseende, hverken angaaende Domænekirkerne eller Traktørstederne. Jeg ved saaledes ikke, hvad det ærede Medlem sigter til med hele det Parti af sin Tale, der angaar mit Ansvar paa den yderste Dag. Men det ærede Medlem holder meget af at gøre Balancer op, og han gør det paa den Maade, naar det drejer sig om Spørgsmaal, der løses og gennemføres her paa Rigsdagen, at han altid faar det Resultat ud, at hvad der gennemføres, er Socialdemokratiets Ære, og hvad der ikke gennemføres, er Venstres Skam. Det er en let Maade at komme til en Balance paa, den er meget snedig, men det kunde ogsaa være, der kunde være dem, som fandt ud — det skal ikke være mine Ord —, at den beror paa en falsk Bogføring.

Saa gaa vi over til § 18. Der er her et Mindretal, som stiller Forslag om at nægte de 2,000 Kr. til Huslejegodtgørelse for Landhusholdningsselskabet. Den Bevilling hviler, om jeg saa maa sige, paa et historisk Grundlag. I Maj Maaned 1770 meddelte Selskabets første Præsident, at der af Kongen var anvist Selskabet Lokaler i det kongelige Palæ i Kalveboderne, det nuværende Prinsens Palæ. Selskabet skulde stedse have Lokale i et Palæ eller anden offentlig Byg-

ning. Dette Tilsagn er Gang paa Gang blevet fornyet ved Tronskifte. Men efter Christiansborg Slots Brand den 3. Oktober 1884 maatte man efter Kultusministeriets Ønske forlade Lokalerne i Prinsens Palæ; idet man tilkendegav Landhusholdningsselskabet dette, tilføjede man, at man skulde søge at give det Erstatning herfor. Det skete ved Finanslovbehandlingen i 1885, hvor man gav det en Bevilling paa 1,000 Kr., og senere i 1887—88 blev denne forhøjet til 2,000 Kr. Det er Sagens Historie. Jeg vil fraraade, at man nu pludselig uden Varsel bryder denne Tradition.

Det ærede Medlem fra Sæby (Anders Nielsen) slog paa de samme Strengse som det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), nemlig at det maaske var noget forældet nu at konsulere Landhusholdningsselskabet. Jeg skal aldeles ikke modsige den Betragtning, der bunder i, at hvis Landhusholdningsselskabet ikke var, kunde man hjælpe sig det foruden. Men det er nu, og at det har været en god Medhjælp gennem de mange Aar til Landbrugets Fremme, er ubestrideligt og ubestridt, og at det fremdeles en Tid lang vil kunne være det praktiske Landbrug til Raad og Bistand, derom er der ingen Tvivl. De Herrer, der følge med Udviklingen, ville ogsaa vide, at Landbrugsministeriet ikke holder sig til Landhusholdningsselskabet alene, men ogsaa henvender sig til Landbrugsorganisationerne. Og de Herrer ville ogsaa vide, at det Spørgsmaal, der nu rejses her i Tinget — at det kan rejses her, skal jeg ikke bestride —, dog mere hører hjemme ude i Landbrugsorganisationerne, og det har ogsaa været rejst der, men de have hidtil ikke været enige om at kræve, at man udelukkende skulde konsulere Landboforeningerne der, hvor man nu i første Linie henvender sig til Landhusholdningsselskabet. Allerede af den Grund kan jeg ikke give noget som helst Tilsagn om at ville være medvirkende til at gaa videre, end Landbrugsministeriet allerede er gaaet, nemlig at henvende sig ogsaa til Landboforeningerne i de Tilfælde, hvor en saadan Henvendelse synes naturlig efter Forholdenes Beskaffenhed. Naar jeg siger *ikke gaa videre*, kunde det maaske misforstaaes. Udviklingen medfører jo, at Ministeriet gaar